

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 กล่าวถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย 4 กลุ่ม คือ ผู้แทนองค์กร ผู้แทนสมาคม ผู้แทนผู้รับใบอนุญาต และครูและผู้บริหารคุณวุฒิ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการ โดยนำเสนอตามลำดับดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1

2. เพื่อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1

การนำเสนอการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 จากการสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมและแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการ จะนำเสนอตามลำดับประเด็นดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาในแต่ละกลุ่มมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลในแต่ละประเด็นตามลำดับ ดังนี้

1.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

จากการสัมภาษณ์ พบว่า คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นในแต่ละขั้นตอน คือ 1) การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อกำหนดกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น 2) การศึกษาวิเคราะห์และจัดทำข้อมูลสารสนเทศท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดทำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น 3) สอบถามและรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำไปปรับปรุงและจัดทำรายละเอียดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษา 4) การแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1.1 การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อกำหนดกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อกำหนดกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น แต่จะมีส่วนร่วมเมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว โดยมีการเสนอร่างให้คณะกรรมการ เขตพื้นที่พิจารณาและเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตร ซึ่งเป็นการรวบรวมสาระ กรอบ โครงร่าง คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ศิลปะ ดนตรี และสุขศึกษา

1.1.2 การศึกษาวิเคราะห์และจัดทำข้อมูลสารสนเทศท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดทำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการศึกษาวิเคราะห์และจัดทำข้อมูลสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดทำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น แต่จะมีส่วนร่วมหลังจากทำข้อมูลสารสนเทศหลักสูตรท้องถิ่นเสร็จแล้ว โดยทางเขตพื้นที่ดำเนินการจัดทำเป็นรูปเล่ม ซึ่งมีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นแล้วนำมาเสนอในที่ประชุมพิจารณา

1.1.3 สอบถามและรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำไปปรับปรุงและจัดทำรายละเอียดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการสอบถามและรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำไปปรับปรุงและจัดทำรายละเอียดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษา แต่จะมีส่วนร่วมเมื่อมีการเสนอร่างในการประชุม เพื่อขอความเห็นชอบในการพิจารณาหลักสูตรท้องถิ่น พร้อมทั้งเสนอข้อคิดเห็นเพิ่มเติมให้สำนักงานเขตพื้นที่เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมต่อไป เพราะสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ต้องได้รับการยอมรับจากชุมชนและสังคม เนื่องจากลักษณะท้องถิ่นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความแตกต่างทางด้านวิถีชีวิต อัตลักษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และศาสนา อาจทำให้การจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่นขาดความสมบูรณ์ ขาดการยอมรับได้

1.1.4 การแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของเขตพื้นที่การศึกษา เพราะคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่ในการพิจารณาหลักสูตรท้องถิ่นให้มีความเหมาะสมและตรงกับความต้องการของท้องถิ่น

1.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ

จากการสัมภาษณ์ พบว่า คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนงานด้านวิชาการในแต่ละขั้นตอน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 3) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 4) การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เพราะยังไม่มีโอกาสที่จะให้คำแนะนำ ได้พบปะกับครูในระดับสถานศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษามีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและภาระหน้าที่

1.2.2 การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน เพราะมีกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ กำหนดไว้ชัดเจนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 รวมไปถึงข้อจำกัดในเรื่องเวลาและภาระหน้าที่

1.2.3 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา เพราะในฐานะคณะกรรมการเขตพื้นที่ที่ต้องรับรู้ความเคลื่อนไหวว่าเขตพื้นที่มีโรงเรียนที่ผ่านการประเมินจาก สมศ. รอบที่ 2 ก็โรง ไม่ผ่านก็โรง โดยมีการเสนอแนะให้มีการอบรมตัวเข้มให้กับผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน

1.2.4 การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ พบว่า ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ เพราะคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี

เพื่อการศึกษา โดยมีการเสนอแนะให้มีการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการนำเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพต่อไป

1.2.5 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ เพราะการวิจัยไม่ค่อยเชื่อมโยงถึง คณะกรรมการเขตพื้นที่เท่าที่ควร ขาดการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูนำวิจัยมาเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา

1.3 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

จากการสัมภาษณ์ พบว่า คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ในแต่ละขั้นตอน คือ 1) ร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นในการพัฒนางานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) ส่งเสริมให้สถานศึกษาร่วมมือในงานพัฒนาวิชาการ 3) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน ศิลปะ วัฒนธรรมของชุมชน 4) ประสานงานระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงาน ส่วนราชการต่างๆ เพื่อให้สถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการให้บริการแก่ชุมชน หน่วยงาน ส่วนราชการ และพัฒนาท้องถิ่นนั้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 ร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นในการพัฒนางานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมและให้ร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นในการพัฒนางานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะการจัดการศึกษาในทุกระดับ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการขร่างแผนการจัดการศึกษา เสนอแนวทางให้ข้อเสนอแนะหรือส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีศักยภาพ ทำให้คุณภาพงานวิชาการดีขึ้น

1.3.2 ส่งเสริมให้สถานศึกษาร่วมมือในงานพัฒนาวิชาการ พบว่า ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในส่งเสริมให้สถานศึกษาร่วมมือในงานพัฒนาวิชาการ เพราะการส่งเสริมให้สถานศึกษาร่วมมือในงานพัฒนาวิชาการ ต้องการสร้างความรู้เข้าใจ และมีการเพิ่มความพร้อมให้กับสถานศึกษา องค์กรชุมชน เพื่อใช้แนวทางในการพัฒนางานวิชาการที่หลากหลาย เช่น การจัดการเรียนวิชาท้องถิ่น การจัดหลักสูตรในโรงเรียนต้นแบบ เป็นต้น

1.3.3 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน ศิลปะ วัฒนธรรมของชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในส่งเสริมให้สถานศึกษาร่วมมือในงานพัฒนาวิชาการ

โดยเสนอให้เขตพื้นที่ควรจะมีนโยบายสร้างเครือข่ายระหว่างสถานศึกษา เขตพื้นที่ และชุมชน เพราะชุมชนขณะนี้ส่วนใหญ่จะเป็นชุมชนที่เข้มแข็งและมีความรู้เรื่องการศึกษา

1.3.4 ประสานงานระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงาน ส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อให้สถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการให้บริการแก่ชุมชน หน่วยงาน ส่วนราชการ และพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในประสานงานระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงาน ส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อให้สถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการให้บริการแก่ชุมชน หน่วยงาน ส่วนราชการ และพัฒนาท้องถิ่น โดยเสนอแนะให้หน่วยงานต่าง ๆ หน่วยงานท้องถิ่น หน่วยงานท้องถิ่นในพื้นที่ องค์กรตัวแทน ประชาชนต่าง ๆ เข้ามำกำหนดนโยบายและการวางแผนต่าง ๆ

2. เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 พบว่า คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการ ตามองค์ประกอบของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลในแต่ละประเด็นตามลำดับ ดังนี้

2.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

จากผลการสัมภาษณ์ผู้แทนองค์กร ผู้แทนสมาคม ผู้แทนผู้รับใบอนุญาตและครู และผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า

2.1.1 ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปรับนโยบายที่มาจากส่วนกลางหรือมาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่

2.1.2 ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตั้งภูมิปัญญาของกรรมการเขตพื้นที่ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและมีความสามารถให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการหรืองานอื่น ๆ

2.1.3 ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแจ้งในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นเรื่องหลักสูตร เรื่องของโครงสร้างต่าง ๆ แม้กระทั่งเรื่องของกฎหมายครูให้กรรมการเขตพื้นที่ทราบทุกเรื่อง เพราะเป็นเรื่องของความเชื่อมโยงระหว่างพื้นฐานของความรู้กับสิ่งที่นำมาใช้

2.1.4 ให้กำหนดปฏิทินการประชุมให้ชัดเจนอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้งหรือสองครั้ง

2.1.5 ในการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะกรรมการต่าง ๆ ควรให้คณะกรรมการเขตพื้นที่มีส่วนร่วมดำเนินการในแต่ละขั้นตอน โดยพิจารณาถึงความถนัดของคณะกรรมการเขตพื้นที่แต่ละคน

2.1.6 ในการจัดการศึกษาในระดับจังหวัด ให้ยกร่างแผนการจัดการศึกษาของจังหวัด โดยให้หน่วยงาน ชุมชน องค์กรร่วมกันยกร่าง ซึ่งเป็นนิมิตหมายที่ดีเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ทำให้คุณภาพงานวิชาการดีขึ้น ทำให้ผู้เรียนรักท้องถิ่น ซึ่งอาจจะเป็นปัตตานีโมเดลในอนาคต

2.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ

จากผลการสัมภาษณ์ผู้แทนองค์กร ผู้แทนสมาคม ผู้แทนผู้รับใบอนุญาตและครู และผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการเกี่ยวกับการวางแผนงานด้านวิชาการ พบว่า

2.2.1 สิ่งที่จะทำให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผลักดันให้เด็กมีคุณภาพทางการศึกษา จะต้องสร้างจิตสำนึก ต้องปลูกฝังสิ่งดี ๆ เข้าไปให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา และให้ผู้ปกครองมีความรู้สึกว่าเขาจะต้องรับผิดชอบดูแลเด็กไม่ใช่ว่าปล่อยให้เป็นหน้าที่ของครูหรือโรงเรียนอย่างเดียว

2.2.2 ในการจัดทำแผนของเขตพื้นที่ ควรจะมีกรรมการเขตพื้นที่เข้าไปร่วมด้วย เพราะจะได้กำหนดทิศทางได้ คือมิติในการมองอาจจะต่างกับคนในเขตพื้นที่อาจจะต่างกับผู้บริหารในเขตพื้นที่

2.2.3 ให้กรรมการเขตพื้นที่ที่มีความสามารถเกี่ยวกับการทำวิจัย ได้นำความรู้ความสามารถทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่

2.2.4 การนิเทศมีปัญหาอุปสรรคค่อนข้างมาก สาเหตุจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ทำให้ไม่สามารถออกนิเทศติดตามได้ และโรงเรียนในความรับผิดชอบมีจำนวนมาก พื้นที่กว้างไกล ต้องใช้เวลามาก เขตพื้นที่การศึกษาต้องนำเสนอข้อเท็จจริงในประเด็นนี้ เพื่อแก้ปัญหา ระยะเร่งด่วน ระยะปานกลาง และระยะยาว

2.3 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

จากผลการสัมภาษณ์ผู้แทนองค์กร ผู้แทนสมาคม ผู้แทนผู้รับใบอนุญาตและครู และผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น พบว่า

2.3.1 ถ้าต้องการที่จะยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้นกว่าเดิม จะต้อง
มีโครงสร้างของคณะกรรมการที่ชัดเจน จะต้องสรรหากันที่มีความรู้ความสามารถจริง ๆ

2.3.2 กำหนดยุทธศาสตร์หรือกำหนดแผนเพื่อพัฒนางานวิชาการร่วมกัน

2.3.3 เขตพื้นที่ควรจัดประชุมสัมมนานอกจากกรรมการเขตแล้ว เชิญผู้นำท้องถิ่น ผู้นำศาสนาทุกศาสนา ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาสัมมนาร่วมกัน แล้วก็หารือแนวทางการจัดการศึกษาที่ต้องการคืออะไร ถ้าคิดแต่เฉพาะมิติทางการศึกษาก็จะได้รูปแบบเดิมแล้วก็บางที่ไม่สอดคล้องกับบริบทของความต้องการของพี่น้องประชาชน โดยเฉพาะ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีความเป็นอัตลักษณ์ในเรื่องของประเพณี แล้วนำไปบูรณาการในเรื่องของแผนและนโยบายของเขตพื้นที่

2.3.4 ทำโรดแมปเขตพื้นที่เข้าสู่ชุมชน กรรมการเขตพื้นที่ออกนิเทศ แนะนำแนว
จัดทำประชาพิจารณ์รับฟังความคิดเห็นข้อที่ติดขัด ข้อเสนอแนะ พัฒนาศูนย์เครือข่ายให้มีบทบาทหน้าที่ ชัดเจน รวมทั้งการพิจารณาความดีความชอบ โดยแบ่งออกเป็น 2 แนวทาง

2.3.4.1 การมีส่วนร่วมตามแนวปฏิบัติ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ

2.3.4.2 เขตพื้นที่ต้องลดบทบาทตัวเองลง เป็นแค่พี่เลี้ยง ให้แนวทางและมี
การประชุมสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง